

חמש שנים להסכמי אוסלו – הערות בשולי שבר לאומי

”כרתנו ברית את-מות ועם-שאל עשינו ח'זה”

(ישעיהו כ"ח, ט"ו).

אולם כל המערך המתוחכם הזה, המלווה גרפים, לוחות משוויים ונוסחאות מתימטיות, קורס מול כותרת קצרה אחת של מאמר מערכת בעיתון עברי: ”לסלק את המתנחלים”¹, שנכתב למחרת רצח הרב שלמה רענן בחברון. כך, באחת, נחשף עומק התבוסתנות המשרת את הגרועים שבשונאי ישראל מזה, והרקב המוסרי המטיל את האשם על הקרבן מזה. בעל כורחך אתה נזכר בהיגד של יאן מסריק, שגריר צ'כוסלובקיה בלונדון, למחרת הסכמי מינכן: ”כיוון שנסתלק ממך הרצון לקיום לאומי, מה הם אלפי הטנקים והמטוסים שבמחסניך, אם לא גרוטאות מתכת מחלדות?”²

אך מה לנו כי נלין על הארץ? ומה על ”המחנה הלאומי”? נדרשו שלוש גופות של יהודים על מנת שממשלת נתניהו תציע למסור את מחצית יו"ש לערפאת, תוותר על הדרישה לשינוי האמנה הפלשתינית ו”תשכח” את חובתה לדרוש את הסגרת הרוצחים, ברוח דבריו של ראש-הממשלה: ”קרן הרוגי הפיגועים ביצהר ובחברון לא יהיה לשווא”. לזכותו של נתניהו ייאמר שטרם דיבר על ”קרבנות השלום”.

ו היתה כותרת גיליון נובמבר 1993 של **נתיב**, במוצאי לחיצת-היד בין רבין לערפאת על מדשאת הבית הלבן, ב-13 בספטמבר 1993.

מקץ חמש שנים להסכם אוסלו, שבו מכר היהודי את נשמתו לשטן, הסכם מחילה על ארצו עליו חתם בדם לבו, ועדים אילמים לכך הם קרוב ל-300 ”קרבנות השלום”, ניצבת ישראל, בשנת היובל לעצמאותה, בשפל הכבד ביותר שבו עמדה מעודה. עיקרו של השבר באכיפה אסטרטגית מבחוץ, הכופה עליה לפעול בניגוד גמור לאינטרס הלאומי. ביטוי למצוקה הציבורית הוא גל הדמורליזציה הקורע את המרקם הלאומי. בשלושים הגיליונות של **נתיב** שראו אור מאז אוסלו מתועדים שלבי ההידרדרות אחד לאחד. היומן המדיני דלהלן, הסוקר את אירועי החודשים האחרונים, אינו יוצא מכלל זה.

מבוא

נתיב, כפי שיודעים קוראיו, מבקש להתמודד עם המציאות בכלים רציונליים, בהנחה שבסופו של חשבון ייקבע החוסן הלאומי על-פי מכפילי העצמה של ישראל מול אויביה. נכתבים אפוא מאמרים מלומדים גדושי תמי"ג, אמל"ח ורשי"ק, נערכים חישובים של תקציבי ביטחון ופוטנציאל טכנו-מדעי. מודגש הצורך בנכסים טריטוריאליים ומוצגת סוגיית ההגנה מפני טילים בליסטיים על הסבך הטכנולוגי-קונסטואלי שלה, וכ"ו וכ"ו.

היומן המדיני נועד לסקור מגמות במדיניותה של ישראל במרוצת החודשים החולפים בין גיליון **נתיב** למשנהו. הכתוב **ביומן המדיני** אינו משקף בהכרח את דעת חברי מועצת המערכת של **נתיב** או את דעתם של חברי העמותה להוצאת **נתיב**. מאמרים שאינם חתומים נכתבו בידי העורך.

¹ הארץ, ב' באלול, 24.8.98.

² לא בהכרח מחלדות. בדומה לנשק הציכי ששימש את הוהרמכט במלחמה, כך גם הרובים שמסרה ישראל לערפאת משמשים זה מכבר לר- צח יהודים. איור אירוני להיגד של קרל מרקס: ”ההיסטוריה חוזרת על עצמה, בפעם הראשונה כטרגדיה, בפעם השנייה כפארסה”.

הקונסטיטוציה של פלסטין שבדרך

מסגרת הכנותיו של ערפאת להכרזה על מדינה פלשתינית ב-4 במאי 1999, ביצע ראש אש"ף רה- ארגון בפרלמנט של המדינה שבדרך. עיקרו של הרה- ארגון היה הפיכת ארגונו של ערפאת, הפת"ח, למפלגת שלטון יחידה. מגמה זו מתיישבת עם המקובל במשטרים הערביים. כך במצרים, בסוריה, בעירק, בירדן ובכל שאר

פרק ראשון

עקרונות... יעדים... שיטות

העקרונות הבסיסיים של הארגון

1. פלסטין היא חלק מן העולם הערבי, הפלסטינים הם חלק מן האומה הערבית, ומאבקם הוא חלק ממאבק של האומה הערבית.
3. המהפכה הפלסטינית ממלאה תפקיד מרכזי בשחרורה של פלסטין.
4. המאבק הפלסטיני הוא בשר מבשרו של המאבק הכלל-עולמי נגד הציונות, הקולוניאליזם והאימפריאליזם הבינלאומי.
5. שחרור פלסטין הוא חובה לאומית, המחייבת סיוע חומרי ורוחני של כלל האומה הערבית.
7. התנועה הציונית היא גזענית, קולוניאליסטית ותוקפנית באידיאולוגיה שלה, ביעדיה, בארגונה ובשיטותיה.
8. בסיס הקיום הישראלי בפלסטין הנו כיבוש ציוני המתבסס על קולוניאליזם.
9. שחרור פלסטין ושמירה על המקומות הקדושים הם חובה ערבית, דתית ואנושית.

יעדים

12. שחרור מלא של פלסטין ועקירת הקיום הכלכלי, הפוליטי, הצבאי והתרבותי של הציונות.
13. כינון מדינה דמוקרטית עצמאית על כל אדמת פלסטין עם ירושלים כבירתה.

שיטה

17. מאבק צבאי מהפכני כשיטה בלעדית לשחרורה של פלסטין.
19. מאבק צבאי איננו טקטיקה כי אם אסטרטגיה, והמהפכה הצבאית של העם הפלסטיני הערבי היא מרכיב מכריע במאבק לשחרור ובעקירת הקיום הציוני. המאבק לא יתם עד אשר המדינה הציונית תוחרב ופלסטין כולה תשוחרר.
22. התנגדות לכל פתרון פוליטי המוצע כחלופה להשמדת הכיבוש הציוני בפלסטין.
25. שכנוע מדינות בעולם למנוע את הגירת היהודים לפלסטין כשיטה לפתרון הבעיה.

בעת ובעונה אחת דלפו לתקשורת (הזרה) ידיעות בדבר מאמצי ההתחמשות המקפת של צבא הרשות הפלסטינית, המונה כבר עתה קרוב ל-50 אלף איש במדים, בעיקר בתחום טילי כתף נייט וני"מ. כן הוקמו יחידות מיוחדות למלחמה ב"התנחלויות".

תרגום הקונסטיטוציה מהלכה למעשה היה מהיר ונחרץ. ימים ספורים לאחר הפרסום, ב-5 באוגוסט, רצחו הערבים שני ישראלים, את הראל בן-נון ושלמה ליבמן, חברי היישוב יצהר, ושבעיניים לאחר מכן, ב-20 באוגוסט, פרצו לביתו של

נחתיב

קקת ברית אדמית וקונסטיטוציה עשית הנה
ישעיהו כח טו

זה היה עמוד השער בגיליון נובמבר 1993 של **נחתיב**. חלק ניכר משלושים הגיליונות, שראו אור מאז, הוקדשו לתיאור התהליכים הצפויים לישראל, והעוברים עליה, בעקבות הכשל האסטרטגי החמור ביותר בתולדותיה. הצפי וההערכות היו מדויקים בדרך כלל. אולם אפילו אנו, **נחתיב**, לא שיערנו שהטרור הערבי בעידן "השלום" יגבה 300 קרבנות: עלייה של מאות אחוזים לעומת כל תקופה קודמת.

העריצויות הערביות המשתרעות מן האוקיינוס האטלנטי עד המפרץ הפרסי.

במסגרת הכנותיו של הפת"ח לתפיסת השלטון במאי בשנה הבאה, פרסם הארגון את ה"קונסטיטוציה" שלו. קונסטיטוציה היא ההלכה והמעשה של ניהול מדינה, והיא תכלית קיומה הרוחני והמעשי. הנה כי כן, בשל העובדה שהפת"ח הוא לזו המדינה הפלשתינית, חוקתו היא אכן הקונסטיטוציה של "פלסטין". פרסומה לקראת תפיסת השלטון נועד להציג בפני ציבור ערבי ארץ-ישראל, גם אלה שבתוך מדינת ישראל, את היעד העליון של פלסטין, קרי: חורבנה של מדינת ישראל.

המסמך פורסם רשמית ב-1 באוגוסט, והופיע במלואו באתר האינטרנט של הפתח.³ עיקרו, כאמור לעיל, נוגע לחובת השמדתה של ישראל. לסוגיה זו מוקדשים שלושת הנושאים המרכזיים במסמך: כבכל משטר טוטליטרי, לא נכתבה בקונסטיטוציה מילה אחת ללא רשותו המפורשת של ערפאת. להלן תרגום מילולי של 13 מתוך 27 הסעיפים של ה"קונסטיטוציה":

³ www.faleh.org ; גלישה באתר זה, הכתוב אנ" לית בסיסית, תציג לעיני הקורא את כל מה שה" עיתונות העברית מנסה להסתיר, כגון הקונסטי- טוציה הנ"ל.

הרב שלמה רענן בחברון, בניסיון לרצוח את בני המשפחה. ההצלחה היתה חלקית: נרצח רק הרב ואשתו נפצעה. רצח בן-נון וליבמן נערך ממארב מתוכנן היטב. הירי בוצע ברובי קלשניקוב שסופקו בשעתו על-ידי ישראל למשטרה הפלשתינית. פנייה מהוססת של ישראל להסגרת המרצחים נדחתה על הסף. מכאן הסברה שהמשטרה הפלשתינית, קרי: יחידות הקומנדו למלחמה במתנחלים, ביצעו את הרצח. על-פי הערכת גורמי הביטחון תופעת הפגיעה בהתנחלויות תלך ותגבר.

בתגובה על פרסום הקונסטטוטציה של ערפאת ועל יישומה הנמרץ ברצח של שלושה מאזרחי מדינתה, נקטה ממשלת נתניהו בשלושה מהלכים רבי חשיבות לקידום פני המדינה הפלשתינית שבדרך:

א. ויתור על הדרשה לביטול הסעיפים באמנה הקוראים לחורבנה של מדינת היהודים.

במכתב שהפקיד נתניהו בידי ערפאת (באמצעות עו"ד יצחק מולכו, נציגו למשא"ומתן) הסתלק ראש-הממשלה מדרישתו לכינוס המל"פ לביטול הסעיפים באמנה הפלשתינית הקוראים להשמדתה של ישראל. פירושו של דבר, כי המכתב שהפקיד ערפאת בידי הנשיא קלינטון ובו פירוט סעיפי האמנה האמורים להתבטל, לא יזכה לגיבוי פורמלי והוא אפוא אות מתה.⁴

הויתור על הדרשה לתיקון פורמלי של האמנה יש בו היגיון רב, שהרי לעומת ה"קונסטטוטציה" הנזכרת, אפילו "האמנה" נקראת כגילוי-דעת ציוני, מה גם שנוכח כינונה של מדינה פלשתינית בעוד 8 חודשים, דרישה כזאת היא מעשה חסר שחר.

ב. הודאה בכתב על נסיגה ממחציתם של חבלי יו"ש, קרי: פעימת 13 האחוזים.⁵

הנסיגה ביו"ש היא תרומה ישראלית מכרעת לכינונה של המדינה הפלשתינית. בשלב זה מנותקות מובלעות השלטון של הרשות זו מזו על-ידי שטחים בשליטה ישראלית. הכרזה במצב זה על מדינה פלשתינית היא מעשה פוליטי הנעדר היגיון גיאוגרפי, שהיה מעמיד את ערפאת בעימות חזיתי עם ישראל. ערפאת ונתניהו מבינים זאת היטב. מכאן שתרומתו של נתניהו, קרי: פעימת 13 האחוזים (על הנייר, בפועל מדובר באחוז גבוה בהרבה), שפירושה נסיגה ממחצית שטחי יהודה ושומרון, נועדה להביא לאיחוד המובלעות ולרצף טריטוריאלי של איי השלטון העצמי הפלשתיני לכלל ישות גיאוגרפית אחת. עתה, כאשר ערפאת שולט על שטח מאוחד של 3,000 קמ"ר, יהיה להכרזת המדינה הפלשתינית היגיון גיאוגרפי מוצק.

ג. גידור הקו הירוק.

מן המפורסמות הוא שממשלות ישראל מצטיינות בחשיבה אסטרטגית ארוכת-טווח, בבחינת סוף מעשה במחשבה תחילה. הלא כל בר-בירב יודע

שמיד עם כינונה של המדינה הפלשתינית בשטחים שיהיו בידיה, יתחיל לחץ פלשתיני-ערבי-אירופי-אמריקני-ישראלי לשובה של ישראל לגבולות 4 ביוני 1967. על מנת למנוע לחץ בינלאומי כבר עתה – מה גם שבשטח הנתור בידי ישראל מצוי רובה הגדול של ההתיישבות, והלא בחיסולה צריך להתחיל באיזשהו שלב – החלה ממשלת ישראל בסימון הקו הירוק ובגידורו.⁶

הנוסח הסרקסטי של הדברים דלעיל אין בו כדי לפגוע בתוכנם ובמהותם. הח"מ רוצה להאמין שאין נתניהו פועל מרצון ומדעת להקמת מדינה פלשתינית, שהיא לכל דבר ועניין ראשית הקץ של הלאומיות הישראלית. והלא היא הנותנת, שהרי מעשיו הם קריסה גמורה של כל אמונתו. נתניהו, בדיוק נמרץ כרביץ וכפרס לפניו, שאת מדיניותם הוקיע כיוון שראה בה אסון לישראל, הוא ממשיך דרכם ויורשם הרוחני והפוליטי, איור מושלם לאמרה לפיה זכו צדיקים, ומלאכתם נעשית בידי אחרים. ואם כבר בצדיקים עסקינן, הלא אין כנתניהו צדיק היודע נפש בהמתו.

היודע צדיק נפש בהמתו?

שיחה שהיתה לחתום מטה עם מר נתן שרנסקי, שאל שר-המסחר והתעשייה, ספק בהיתול ספק ברצינות, אם אני יכול להבהיר לו את מדיניותו של נתניהו. "מילא", אמר, "זה שערפאת לא מבין את נתניהו, זה בסדר, אבל זה שאני, חבר קבינט, לא מבין מה רוצה ראש-הממשלה, זה עניין חמור". והוסיף בבדיחות-דעת: "האם מבין בנימין נתניהו את מדיניותו של ראש-הממשלה?" אכן, אין זו מלאכה קלה להתמודד עם מסך העשן שמפזר ראש-הממשלה על דרכו. כל המכיר את נתניהו יודע שהאיש מספר לבני שיחו את מה שהם מבקשים לשמוע, והוא מיטיב לעשות זאת בכושר שכנוע כה רב עד כי השומע יוצא מן הפגישה בתחושה של התרוממות רוח על שמצא אוזן קשבת והסכמה לרעיונותיו. למחרת יקרא בעיתון שאין לדברים שחר, ולא היה זה אלא מצג שווא. קשה להגזים בחומרותו של האפקט המצטבר של מפגשים מן הסוג הזה. עם זאת, תהיה זו גוזמה מרחיקת-לכת להציגו כאופורטוניסט מושלם, שכל מעייניו בקדנציה נוספת.

נתניהו ניצב בפני משימה צירציליאנית מבלי להיות צירציל. וגרוע מזה, גם אילו רצה לעשות מעשה צירציליאני, ולהציג בפני הציבור את המהתלה האכזרית הקרויה "תהליך השלום" במלוא חומריתה, האומנם יכול היה לדרוש מן הציבור "דס, יזע ודמעות"?

מאיזה ציבור? ציבור התומך ברובו המוחלט (85 אחוזים) ב"תהליך השלום", המנוגד כליל לעולמו הרוחני ותפיסתו המדינית של ראש-הממשלה? ציבור התומך ברובו בכינונה של מדינה פלשתינית (52 אחוזים) ומשלים עם כינונה (78 אחוזים)?⁷

מה נותר אפוא בידי נתניהו לעשות? לכל היותר לצטט את הנביא: "עם סכל ואין לב עיניים להם ולא יראו אזנים

⁴ עצם ההנחה שלפיה לקי לינטון אכפת אלו סעיפי פים באמנה יבוטלו, אם בכלל, היא עוד אחד מתרגילי הביזוי העצמי שממציא המוח היהודי, דוגמת ההצעה לגרירת קרחונים מן הקוטב הצ' פוני כפיצוי על מסירת המים לאי"ף.

⁵ עו"ד יצחק מולכו הציג ב-22 באוגוסט, מטעם נתניהו, הצעה בכתב לביצוע הפעימה בת 13 האחוזים. הודעה על כך באה מפי הערבים וה-אמריקנים (דניס רוס ואבו עלא, המכונסים באוסלו לכבוד חמש שנים להסכם). ב-23 בחודש הכחישה לשכת ראש-הממשלה את קירי מו של המכתב. למחרת, ב-24 בחודש, אישרה את קיומו ואת תוכנו, והבי" עה תקווה שערפאת יי-אות לקבל את ההצעה.

⁶ הגידור מבוצע במסווה של הערמת מכשולים על דרכם של גנבי רכב. טרי עון זה הוא גנבת-דעת כה שקופה, עד שאפילו ארגוני השמאל הקיצוני ראו לברך עליו. ראה את פרסומי "גוש שלום" למחרת הודעתו של השר לביטחון פנים, אביגדור קהלני.

⁷ לנתונים ראה: "דעת הקהל בישראל בנושאי ביטחון לאומי", פרופי אשר אריאן, הוצאת מר-כו יפה למחקרים אס-טראטיים, 1997.

המוביל להכרעות גורליות במשטרים דמוקרטיים, הציבור או המנהיגות. במדינת היהודים המענה לסוגיה זו נראה מובן מאליו: אלה ואלה, יחדיו, בעצה אחת, גוררים את העגלה אל עברי פי פחת.

להם ולא ישמעו... "אלא שזה מה יש. עדר של עיוורים וחירשים מרצון ומדעת הוא שיטיל את הפתק לקלפי, והן טרם נולד הפוליטיקאי שלא ימכור את נשמתו בעבור אותו פתק. אחת השאלות המרתקות בהיסטוריה היא מי הוא

★ ★ ★

"ישראל איננה עוד אינטרס בלעדי של ארצות-הברית במזרח התיכון".

(מדלן אולברייט לנתניהו בשיחת טלפון ב-23 ביוני)

הוסיפה, למקרה שנתניהו טרם קלט את המסר: כי "ישראל איננה עוד אינטרס בלעדי של ארצות-הברית במזרח התיכון". האו"ם אכן הצביע ברוב מוחלט⁸ בזכות שדרוג מעמדה של הרשות הפלשתינית ממעמד של ארגון בינלאומי למעמד השווה לזה של מדינה שאינה חברה בארגון – דוגמת שוייץ.⁹

אכן, דבריה של אולברייט הם משפט המפתח במערכת היחסים של הממשל האמריקני עם ישראל מאז קץ המלחמה הקרה. במובן זה הצמד קלינטון-אולברייט ממשיך נאמנה את מדיניותו של הצמד בוש-בייקר – איור נאמן לכך שביחסי חוץ אין זה חשוב מי יושב בבית הלבן, הדמוקרטים או הרפובליקנים. ברגע שניתן להשתמש בקלף הישראלי לקנות בו את חסדי הערבים לא ירתע הממשל ממסכת לחצים ברוטלית, תוך הפרה גורפת של ההסכמים שיש לו עם מדינת היהודים.

בגידה בבעלי-ברית מאמש היא טבע שני במדיניותו של אומות בכלל ושל מעצמות בפרט, וארצות-הברית אינה יוצאת מכלל זה. "למדינות אין ידיים כי אם אינטרסים", ומי שלא מבין אמירה זו של לורד פלמרסטון [שר-החוץ וראש-ממשלת בריטניה באמצע המאה הקודמת] איננו ראוי שתהיה לו מדינה", העיר דה גול לוולטר איתן, שגריר ישראל בפריס, כשזה בא להתלונן על בגידתה של צרפת ערב מלחמת ששת הימים.

את בוגדנותו של הבית הלבן חשה ישראל על בשרה לא אחת. כך היה כאשר וושינגטון הסתלקה מהסכם חתום ערב מלחמת ששת הימים; כאשר הממשל התייצב נחרצות לצד מצרים בהסכמי קמפ דייוויד; כאשר כפה על ישראל לשמש שק אגרוף בימי מלחמת המפרץ, כחלק מהתחייבויותה של וושינגטון כלפי מצרים, סוריה וערב הסעודית; כאשר נכפתה על ישראל ועידת מדריד, שבה נתקבל העיקרון של "שטחים תמורת שלום", שהיה לפחות בעת ההיא רעיון פסול מכל וכול בעיני ישראל.

את כל אלה (ולמותר לציין שזו רשימה חלקית בלבד) ניתן עוד להבין בדוחק. הלא די להעיק מבט במפת המזרח התיכון על מנת להבחין באסימטריה המוחלטת שבין המיקרו-מדינה ישראל לבין המרחב השמי, המשתרע בין

שיחת טלפון, אחת מני רבות, דרשה מזכירת המדינה מראש-ממשלת ישראל לבצע לאלתר את פעימת 13 האחוזים, שאם לא כן, כך איימה, לא תזכה ישראל להגנתה של וושינגטון בדיון הקרוב באו"ם בנושא שדרוג מעמדו של אש"ף. מאחר שאין כל ספק בתמיכה הגורפת של האו"ם בהחלטה שהיא אך מבוא להכרה של האו"ם במדינה פלשתינית, עליה מתכוון ערפאת להכריז במאי 1999, הרי רק וושינגטון יכולה לבלום החלטה הרת-גורל מבחינתה של ישראל. אולברייט

"ישראל שוב איננה אינטרס אמריקני בלעדי במזרח התיכון". בדברים אלה, של שרת-החוץ לראש-הממשלה, מקופל השינוי המדיני המרכזי שהתחולל עם קץ המלחמה הקרה. ישראל איבדה את מעמדה כנכס אסטרטגי מול האיום הסובייטי, ועתה היא משמשת קלף בידי הממשל בושינגטון לריצוי הערבים. מגמה היסטורית זו של משרד-החוץ האמריקני, שאיננה חסרה היבטים אנטישמיים, ניתנת לבלימה עלידי שיתוף-פעולה עם הקונגרס, שברובו הגדול פוסל את מדיניות-החוץ של ארצות-הברית כלפי ישראל. העדר שיתוף-פעולה עם הקונגרס הוא אחד המחדלים החמורים של ממשלת נתניהו.

⁸ 124 בעד. התנגדו: איי מרשל, מיקרונייה וארצות-הברית.

⁹ תגובתו של נתניהו היתה אפיינית לדרכו המדינית של האיש. ערב הדיון באו"ם הזהיר כי העלאת מעמדו של אש"ף באו"ם תמוטט את תהליך השלום. לאחר ההחלטה הצהיר: "הפלשתינים לא השיגו את מבוקשם".

האוקיינוס האטלנטי למפרץ הפרסי. אולם התייצבותו של הממשל לימינו של ערפאת מאז אוסלו, וביתר שאת מאז חילופי השלטון בישראל ב-1996, אין לה תקדים במערכת היחסים הבעייתית שבין שתי המדינות, והיא עדות לשפל שליו הידרדר מעמדה של ישראל בעיני הבית הלבן. למי ששכח, ישראל ולא אש"ף, היא בעלת-בריתה הרשמית של וושינגטון. לישראל יש חמישה הסכמים לשיתוף-פעולה אסטרטגי עם ארצות-הברית, שנחתמו ב-75, 81, 83 ו-87. האחרון, והחשוב שבהם, מגדיר את ישראל כ"בעלת-ברית בכירה מחוץ לנאטו" (Non-NATO Major Ally), ומשווה את מעמדה של ישראל כלפי ארצות-הברית, לכל דבר ועניין, לזה של מדינות נאטו, דוגמת בריטניה, הולנד או גרמניה. בכל ההסכמים, ללא יוצא מן הכלל, מודגשים צרכי הביטחוניים של ישראל, ואין להעלות כלל על הדעת שצד אחד יכפה את השקפתו שלו על צרכי הביטחוניים של הצד האחר.

אבל גם אם דבר זה אלמנטרי ומובן מאליו, בכל זאת ציידו הנשיאים האמריקניים את ממשלות ישראל במכתבי לוואי המדגישים את העובדה שרק ישראל, וישראל בלבד, תהיה זו שתקבע מהם צרכי הביטחוניים, ומהם ייגזרו גבולותיה בעתיד.

יתר על כן, עוד בשנת 1967, מיד עם שוך קרבות מלחמת ששת הימים, ביקש הנשיא לינדון ג'ונסון מאת ראש המטות המשולבים דאז, גנרל ארל וילר (Wheeler) לשרטט לו את מפת גבולות המינימום של ישראל, הדרושים להישרדותה. הצוות ששלח וילר לאזור שרטט מפה המשאירה בידי ישראל את עזה, את כל שטחי יהודה ושומרון, את רמת-

הגולן (כולל קווייטרה, שנמסרה לסורים ב-1974) וכן 5,000 קמ"ר בסיני. ללא מינימום זה, קבע הפנטגון, ישראל לא תוכל להתקיים. מפה זו שימשה בסיס להחלטת מועצת הביטחון 242 מ-11.67.24.

על-ידי דחיקתה של ישראל לגבולות '67, שהיו ככלות הכול עילה למלחמת ששת הימים, מחוללת ארצות-הברית מלחמה במזרח התיכון על-פי הגדרתה היא, כפי שעולה ממפת הפנטגון. שהרי הפיתוי הערבי להשמיד את ישראל בגבולות '67 יהיה גדול יותר משהיה בעת ההיא, מן הטעם הפשוט שמאזן הכוחות הוחמר בינתיים לרעת ישראל. ישראל, היודעת זאת, תצטרך לחיות סביב השעון עם אצבע על ההדק. קרי: מדינת היהודים תיחפך לנפץ בחבית אבק שרפה הקרויה המזרח התיכון, הרווי, נוסף על מחסני נשק קונונציונלי העולים על גדותיהם, בכל סוגי האמל"ח להשמדה המונית.

הנה כי כן, ישראל אמורה להיות, לפחות פורמלית, בעלת-ברית של וושינגטון. לעומת זאת, ערפאת ורבים מראשי ארגונו, הם על-פי החוק האמריקני פושעים מועדים, ראשי כנופיית טרור האשמים ברצח בכוונה תחילה גם של אזרחי ארצות-הברית, החל בשגריר האמריקני בסודן שנרצח בפקודתו הישירה של ערפאת, עבור ברצח בני ערובה (פרשת קלינגהופר היא רק אחת מני רבות) וכלה ברצח של אזרחי ארצות-הברית בישראל (אגב, הם נחשבים עד היום לפושעים גם לפי חוקים רבים של מדינת ישראל, אך זו כבר פרשה אחרת).

★ ★ ★

דמורליזציה

בריקטורה היומית של זאב, הקריקטוריסט של **הארץ**, מוצג נתניהו, רבוץ בכורסה, כשהוא בועט בכדורגל (בהשראת המונדיאל) היישר בפרצופיהם של אולברייט וערפאת שוחרי השלום.

תיאור גרפי פשוט זה, המגלה מי הוא האשם האמיתי בהכשלת השלום וחושף את פרצופו של מחרחר המלחמה נתניהו, הוא חוט השני העובר בחשיבה הפוליטית של הרדיקלים השמאלני, **שהארץ** הוא ביטוי המובהק.

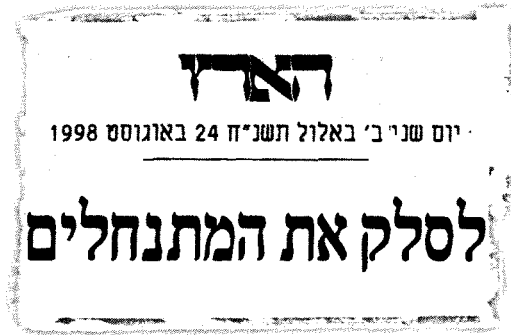
למותר לציין שבנימינ נתניהו הוא ראש-ממשלה במשטר דמוקרטי המבצע את מדיניות ממשלתו על-פי המצע הפוליטי שהגיש בזמנו לבוחר. יתרה מזו, נתניהו לא העלים מן הציבור את דעותיו על מה שקרוי "תהליך השלום", ונתן להם פומבי בספרו, שהוא ה"אני מאמין" שלו. מועד פרסום הספר, קיץ 1995, שנתיים אחרי אוסלו וקרוב לשנה לפני הבחירות, העניק לכל מי שרצה בכך הזדמנות ללמוד את דרכו המדינית של ראש-הממשלה הנבחר. היה זה צעד אמין, שעמד בניגוד בוטה לגנבת הדעת של קודמו, שקנה את קולות בוחריו במשיכה ערב הבחירות של 1992.

הסכמי אוסלו מוקצים מחמת מיאוס בעיני ראש-הממשלה, הסבור שלא זו בלבד שאין בהם כדי להביא שלום, אלא שהם מרשם בטוח למלחמה או לחיסולה של ישראל בדרכי "שלום".¹⁰ עם זאת, ראש-הממשלה כבול – לדעתו – במיטת סדום שהציעה לו ממשלת רבין-פרס, והוא אנוס, על-פי עקרון המשכיות במשטרים דמוקרטיים – לקיים הסכמים אלה. זו לפחות הערכתו של ראש-הממשלה, ולצורך העניין אין זה משנה אם היא נובעת משיקולים של אופורטוניזם פוליטי.¹¹

אולם בניגוד לרבין ופרס, ראש-הממשלה אינו מוכן להעלים עין מן ההפרות העקרוניות (והסיטוניות) של ההסכמים על-ידי הרשות הפלשתינית והוא דורש את יישומם המלא. והלא אין מדובר בעניינים של מה בכך, אלא בסוגיה העולה לחרוץ את גורלה של מדינת היהודים, פשוטו כמשמעו. אשר על כן, מה שנותר בידי נתניהו הוא לנסות ולמוער את הנוק ככל האפשר, על-ידי עמידה נחרצת, וכל זמן שיש בידי ישראל להתעקש על כך, בדרישתו מן הצד השני למלא אחר ההסכמים. סביר להניח שנתניהו מקווה כי אין ערפאת יכול לעמוד במילוי

¹⁰ ראה את ספרו **מקום תחת השמש**, עמ' 19.

¹¹ במסמך שהוגש לנתניהו על-ידי קבוצת מומחים של **נתיב**, הוחרר שאין הוא חייב לקיים את הסכמי אוסלו, שכן הם בלתי-חוקיים מבחינת המשפט הבינלאומי והמשפט הפנימי של ישראל. אל כאחת, ומפירים בעליל את הסכמי מדריד עליהם חתמה ממשלת שמיר. ראה **נתיב** 5/95, עמ' 22.

מאמר מערכת של הארץ

ב. הצבא הפלשטיני המסתתר מאחורי מסך העשן של "משטרה", מונה כבר עתה קרוב ל-50 אלף איש במדים, כלומר למעלה משליש מהכוח הסדיר של צה"ל. הפרה בוטה זו של ההסכם, המתיר משטרה של 20 אלף שוטרים בלבד, היא ביטוי שקוף לכוונת ערפאת לממש את האמנה הפלשטינית ואת תכנית השלבים של אש"ף. תכנית השלבים היא המצע הפוליטי של המועצה הלאומית הפלשטינית (המל"פ), אשר התקבלה פה אחד באפריל 1974 בקהיר, מעולם לא בוטלה, והיא מחייבת לא פחות מן האמנה. התכנית קובעת כי לאחר שתושג מדינה פלשטינית, היא תהפוך לקרש קפיצה להשמדת ישראל על-ידי העצמה המשוכלבת של מדינות ערב.

אין צורך במומחיות צבאית יתרה על מנת לתאר את הנזק הרב שיגרום צבא ערבי בן 100 אלף חייל (זהו המספר שהמדינה הפלשטינית תוכל לגייס בנקל לאחר כינונה) לגיוס המילואים של צה"ל, לשם דוגמה. מאחר שגישות המילואים מהווים 70 אחוזים מהדרג הלוחם של צה"ל, אין צורך בדמיון עשיר כדי לתאר את המצב בחזית, כאשר היחס בין צה"ל הסדיר לבין צבאות האויב נע בסביבות 1:6. למרבה האירוניה, נסיגה לגבולות '67 או בסמוך להם, לא תחייב את הצבא הפלשטיני להתחמש בנשק כבד. די בטילי הכתף החדשים, במגרמות פשוטות ובמשגרי קטיושה פרימיטיביים, כדי לחולל הרס מתקדם בתשתית התחבורה והתעשייה בגוש דן בהיפתח מעשי איבה, או לשמש נשק טרור במלחמת התשה דוגמת זו המתחוללת על גבול הצפון, ובאינטנסיביות גדולה לאין שיעור.

אולם ממשלת ישראל איננה עושה דבר בנדון. לא זו בלבד ששר הביטחון, שהיה בין היתר אלוף פיקוד המרכז, והאמור לדעת לפרטי פרטיה את הסכנה הנובעת ממיליציות אויב חמושות בלב הארץ, במרחק אפס מגוש דן, אינו עושה דבר, אלא להפך, הוא מטיל את מלוא כובד משקלו הציבורי למען נסיגה. טענתו של יצחק מרדכי היא איור נוגה להיפוך הערכים שחל בחשיבה הצבאית של צה"ל. אם לא ניסוג, טוען מרדכי, יהיו מהומות. סביר להניח ששר הביטחון איננו ער לפרדוקס שבטיעון זה.

ג. מסע ההסתה האנטישמי המתנהל בכלי התקשורת של הרשות הפלשטינית. ככל עלילה אנטישמית, גם זו נועדה לדמוניזציה של היהודי ומדינתו על מנת שחיסולם ייהפך לציווי "מוסרי" במלחמת הערבים בישראל. תהיה זו לשון של המעטה לומר שהפרה זו בלבד של הסכמי אוסלו מרוקנת אותם מתוכנם ומרוחם כאחד. בשלב זה, חלק ניכר של הפרסומים יוצאים לאור בשטח הנשלט – לכאורה לפחות – על-ידי ישראל, כגון העיתונות הערבית בירושלים (אך מה לנו כי נלץ על ערביי הרשות? הרי האנטישמיות הארסית המתפרסמת בעיתונות היוצאת באום אל-פאחם או בנצרת, איננה נופלת מזו של עיתוני עזה או קהיר).

היהודים, יותר מכל אומה אחרת, אמורים לדעת דבר או שניים על הסכנה שבאנטישמיות הכתובה או המאויירת, אולם ממשלת ישראל מתעלמת גם מהיבט זה. אמנם לשכת ראש-הממשלה פרסמה מסמך ובו כמה קריקטורות אנטישמיות שהתפרסמו בעיתונות של הרשות, אולם מעבר לתרגיל צנוע זה ביחסי ציבור, לא נעשה דבר.

ההסכמים, וכי בשלב זה או אחר יקרוס "יתהליך השלום" מעצמו, על משקל ההלצה היהודית לפיה "או שהפריץ ימות או שהכלב יוציא את נשמתו".

הח"מ סבור שאם זו אכן הנחת העבודה של נתניהו, הרי ראש-הממשלה טועה ואינו אלא משלה את עצמו, ועל כך בהמשך.

כך או כך, מן הראוי לדון בהקשר זה בשלוש הפרות המצטרפות יחדיו להפרה בעליל של ההסכם, הופכות אותו על פיו, ומאשרות את דברי ערפאת כי הסכמי אוסלו אינם אלא מעשה הונאה (דוגמת "שלום חודיבייה", שהוא מופת מוסלמי להונאת האויב באמצעות "חוזה שלום" כהולכת שולל אסטרטגית).

א. אין תקדים בהיסטוריה המודרנית, או לצורך ענייננו בהיסטוריה בכלל, להסכם בין מדינה ריבונית לבין ארגון טרור, ואש"ף הוגדר בחוק הישראלי כארגון טרור בעת חתימת הסכמי אוסלו והוא מוגדר כארגון טרור גם עכשיו. יתר על כן, ההסכמים נחתמו בעוד אש"ף מצהיר גלויות על כוונתו להשמיד את מדינתו של הצד השני להסכם. כוונה זו באה לידי ביטוי בחוקתו-אמנתו, בראשי-התיבות של שמו, במצעו הפוליטי – הוא תורת השלבים, בסמלו, שהוא ארץ-ישראל המערבית כולה ללא זכר למדינת ישראל, ולאחרונה גם בחוקת הפת"ח (ראה לעיל).

הנה כי כן, מחויבות קונסטיטוציונית של אש"ף לחורבנה של ישראל בחוקתו-אמנתו, קל וחומר של החמאס, בעל-בריתו ושותפו, הם טירוף מערכות גמור, וראש-ממשלה המוכן לעבור לסדר היום בעניין זה, ימעל בתפקידו ויבגוד בתכלית הקיום הלאומי של המדינה שבראשה הוא עומד.

נתניהו לא מבקש את ביטולה והחלפתה של האמנה הפלשטינית, שהיא מכלול שלם הקורא בכל אחד מ-33 סעיפיו, הבלתי נפרדים זה מזה, לחיסולה של מדינת ישראל. הוא ביקש – וגם לא ויתר בינתיים – "לתקן" מספר סעיפים העומדים בניגוד לרוח ההסכם".

נתניהו לא דורש את החלפת שמו של ארגון הטרור, לא את מצעו הפוליטי, ולא את ביטול הסמל המתכחש לעצם קיומה הטרוריאלי של ישראל. הוא רק עומד על כך שההתקדמות בתהליך תותנה בפסק-זמן ברצח יהודים. אכן, "פסק-זמן", ולא הפסקה גמורה, שהרי בעניין זה אין ולא תהיה לו שליטה לאחר אבדנם של חבלי יהודה ושומרון, שיהפכו קרש קפיצה לטרור בתוך ישראל שבגבולות הקו הירוק.

★

כזה הוא התמנון, המכבב בקריקטורה הנאצית והערבית לצד הארבה, החולדה והנחש. התמנון היהודי המדביר את העולם תחתיו הוא איור קבוע ב"פרטיכלים של זקני ציון". התמנון היהודי המשתלט על ירושלים הוא מוטיב חוזר ונשנה בקריקטורה האנטישמית הערבית, שאותה מעתיק נאמנה הקריקטוריסט של העיתון.¹³

ליכותם של הגרמנים או הערבים ייאמר שלשנאתם יש לכל הפחות בסיס רציונלי, לטעמים. יכול להיות שהרציונל, שלפיו היעד הוא השמדתם של היהודים ושל מדינתם, אינו מוצא חן בעיני הקרבן המיועד, אך אי-אפשר לא להסבירו בטיעונים של היגיון, מעוות ככל שיהיה. לעומת זאת, האנטישמיות העצמית הישראלית נובעת כל כולה מנבכי הפתולוגיה של השנאה העצמית, שאין מנוס מלהבחין בה את איווי המוות.

צעירה ירושלמית, טטיאנה סוסקין, ציירה קריקטורה אנטי-מוסלמית. תפוצת התמונה של סוסקין לא חרגה מעבר לכמה עשרות דפי פוליו שהודבקו על קירות בחברון. המעשה שלה, אוילי וסר-טעם ככל שהיה, היה ניסיון פתטי להשיב על מבול הפורנוגרפיה האנטישמית הגודש מדי יום ביומו את התקשורת של אש"ף. סוסקין, שהציור שלה עורר סערה בינלאומית וזכה לגינוי הכנסת כאיש אחד מזה, ולבקשת סליחה ומחילה מן האיסלאם מפי נשיא ישראל וראש-ממשלתה, מזה, נדונה לשנתיים מאסר בפועל.¹⁴ הקריקטוריסט של **ידיעות אחרונות**, המתנאה בתואר "העיתון הנפוץ במדינה", העושה שימוש במוטיבים של **דד שטירמר**, לא זו בלבד שלא נענש, אלא זוכה בוודאי לטפיחה על הכתף על שחשף את נכלי היהודים.

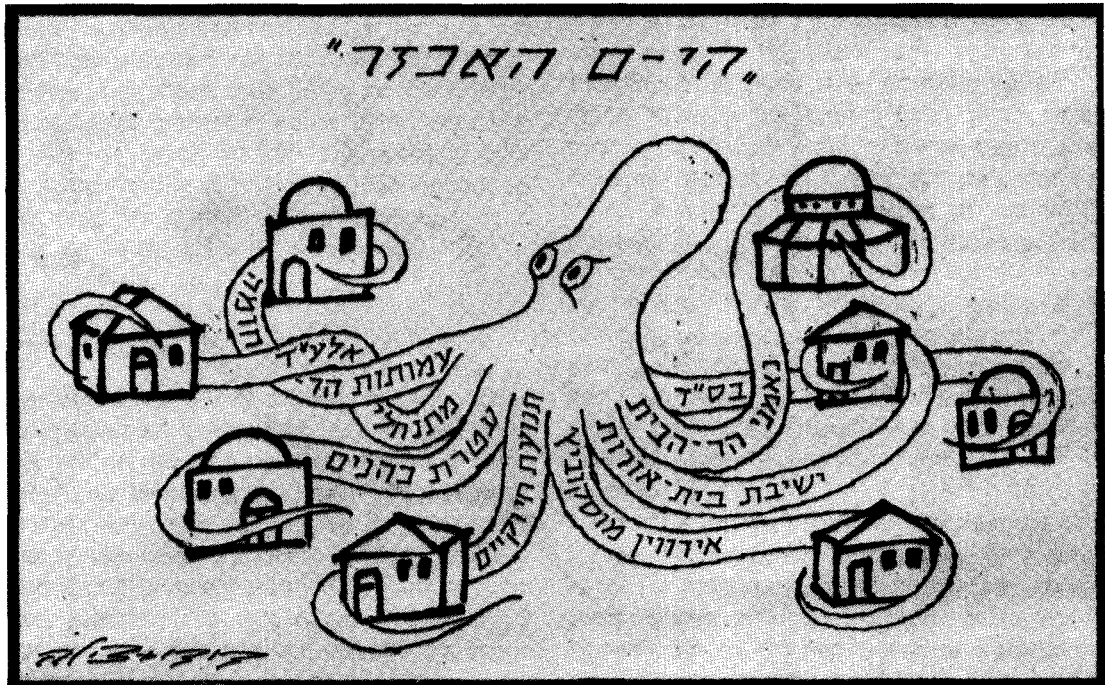
הנה כי כן, שלוש הפרות אלה בשילובן, אינן מותירות כל ספק בלבן של נתיחה בדבר כוונתם האמיתית של הערבים, שהיתה ונותרה חורבנה של מדינת ישראל. מכאן, שאין זו כלל זכותו, אלא חובתו הבסיסית של ראש-הממשלה, לדרוש מן הצד שכנגד את מיליון המדוקדק של התחייבויותיו. אם לא יעשה כן, יהא הוא עצמו מפר בעליל את חוק המדינה, מפקיר את חיי אזרחיה ומועל בתפקיד שלשמו נבחר.

ברור לחלוטין שמידת החומרה המיוחסת בתיאור דלעיל להפרות הסכמי אוסלו מצד הרשות הפלשתינית, אינה מקובלת על השמאל הישראלי, השולט ביד רמה במוקדי התקשורת הכתובה והאלקטרונית. אולם העובדה שהפרות אלה, תהיה חומרתן אשר תהיה, סותרות בעליל את המגמה שהשמאל מבקש להציג, קרי, התפייסות היסטורית בינינו לבין העולם הערבי, עדיין בעינה עומדת.¹²

★

התמנון היהודי בולע את אל-קודס

הקריקטורה האנטישמית נחלקת למספר מוטיבים, שאחד הבזויים והמסוכנים ביותר ביניהם הוא הזואומורפיה, שבה מתואר היהודי כבעל-חיים נחות, המעורר חרדה אטוויסטית ועל כן יש להשמידו.

ידיעות אחרונות, יוני 1998

¹² למותר לציין שעצם המושג "התפייסות היסטורית" טומן בחובו שקר מובהק, כאילו על שכם שני הצדדים מוטלת אחריות שווה. דומה הדבר להולכת שולל סמנטית אחרת, והיא הביטוי "הסכסוך הישראלי-ערבי". כלומר, כאילו מצב שבו ישראל מבקשת לשרוד בעוד הערבים מנסים להשמידה הוא "סכסוך".

¹³ להרחבת מוטיב הזואור-מורפיה בקריקטורה האנטישמית, ראה את ספרי השלום - קריקטורה ערבית (הוצ' זמר רה, 1996), עמ' 184-200.

¹⁴ תופעה תמוהה זו, שבה ציבור שלם נוטל על עצמו אחריות בשל מעשהו של יחיד, היא איור אומדן לל לרגש הנחיתות היהודי.

"עוד יבוא יום בו יקראו אזרחי ישראל את **על המשמר** כשם שעמלי ברית-המועצות קוראים את **פרבדה**". מאיר יערי¹⁶

גלויה של הק"ב, כך עומדים מנהיגי "שלום עכשיו", רובם יוצאי "השומר הצעיר", בראש תנועת ה"שלום", שעצם קיומה במתכונתה הנוכחית משרת את האינטרסים של ערפאת. כאז כן עתה, יונת השלום היא סמל ההוואה האנטישמית.

שוב חוזרת על עצמה ההתמכרות הכפייתית של הרדיקלים היהודי לרודנות עקובה מדם (יהודי בדרך כלל), ובלבד שניתן לסווגה ב"מחנה הקדמה", העוברת כחוט השני בדוגמה של השמאלנות הישראלית מבית-מדרשו של "השומר הצעיר". סטאלין ומאו טסה טונג, קסטרו והונקר, הרצ"י מין ופול פוט, ועתה יאסר ערפאת וכנופיית מרצחיו. כל אחד בעתו היו והנם גיבורי התרבות של השמאלנות בישראל. אין לך איור אופייני יותר להתמכרות זו מן האבל, השבר, הקינה והנהי שפקדו את קיבוצי מפ"ם עם מותו של סטאלין במרס 1953. במברק בהול למוסקבה כתבו שלושת חותמי מברק התנחומים, מאיר יערי, יעקב חזן ויצחק בן אהרון: "פעליו ההיסטוריים הכבירים [של סטאלין] ידריכו דורות במצעדם אל משטר הסוציאליזם והקומוניזם בכל רחבי העולם".

לא ההבל הגמור שב"נבואה" זו הוא המקומם את הקורא, אלא העובדה שבעת ההיא ידעו כבר הכול על אימי הגולאגים שריפדו את שלטונו של "שמש העמים", שהוציא את נשמתו בעיצומה של פרשת הרופאים היהודים. כך בימים ההם אצל יהודי סטאלין, וכך בזמן הזה אצל יהודי ערפאת: השמאלנות הישראלית חוזרת ומשרתת אינטרס זר – בראש ובראשונה באמצעות ההגמוניה באמצעי התקשורת, אך גם באמצעות שליטה במרכזי כוח פוליטיים. אינטרס ערבי בתרגומו הפלשתינאי מזה, ואינטרס אמריקני על-פי העקרונות האנטישמיים המסורתיים של משרד-החוץ בווינגטון, מזה. **הארץ**, יש להודות, ממלא משימה זו ברוב הצלחה.

עיסוקם הבלעדי של חמישה עיתונאים בכירים ובעלי טורים בעיתון הוא לשמש בימה לעולל הנגרם לערבים. גדעון לוי, במדורו הקבוע במוסף של **הארץ**, הוא מומחה להיבט ה"אנושי" של סבלות הערבים מידי מעניהם היהודים. כמוהו עמירה הס, שהעתיקה לאחרונה את מקום מגוריה מעזה לשכם. מירון בנבנישתי מוכיח את ישראל, חוזר והוכח, על אי-החוקיות של ההשתלטות היהודית בירושלים ובנותיה ובדבקות "השבטית" ב"שטחים". יוסף אלגוזי הוא שופרה של האירדנטה הערבית בתוך ישראל. אורית שוחט עוסקת בדה-לגיטימציה של המתנחלים שנואי נפשה. עזר כנגד, לצדה של נבחרת זו, הם תום שגב, עוזי בנימין, דני רובינשטיין, עדה אושפיז והעורך הראשי, המעמיד את טורו לשכנוע קוראיו בדבר הצורך בהפיכתה של ישראל ל"מדינה לאזרחיה", המשול לחיסולה למעשה של "המדינה היהודית".

הנה דוגמה אקראית מגיליון יום ו' של **הארץ**, 24.7.98. את מסע האינדוקטרינציה הערבית פותח העורך בטורו הנושא את הכותרת: "הגולן הוא שטח כבוש". במוסף, כתבה מצולמת על סבלות הערבים: "בשעה שראינו מונדיאלי", פרי עטו של גדעון לוי. כהרגלו בקודש, יוצא הכתב למלחמת חרמה ב"שלטון הישראלי" המנסה להתמודד עם הבנייה הפראית הערבית בירושלים

ל המשמר הלך בינתיים לעולמו. אולם כיסופיו של יערי ל**פרבדה** ישראלי התגשמו במלואם ב**הארץ**. **הארץ** הוא נושא למהתלות ציניות בקרב קוראיו. כך למשל, אחד מידידי, הסובל מעודף משקל, משתמש בעיתון לצורכי בריאות (לא, לא לצרכים שהקורא מעלה בדעתו): "אני קורא את **הארץ** על הבוקר", הוא מספר לי, ומוסיף: "הבחילה שאני מקבל מונעת ממני לאכול לפחות עד הצהריים". ידיד אחר, פסיכולוג קליני המתמחה בפסיכופתולוגיה חברתית ובביטוייה בתקשורת, מגדיר זאת כך: "קריאת **הארץ**, ובעיקר טורי המערכת שלו, מעוררת בקורא סקרנות סדו-מזוכיסטית רדומה, כזו שאנו חשים למראה תופעות רדיקליות כגון עיוות נפשי הבא לביטוי בתאווה בלתי נשלטת להרס עצמי".

אולם המובאות דלעיל מקורן בקריאה שגויה של "העיתון לאנשים חושבים", כפי שה**ארץ** נוהג לכתוב את עצמו, ביותר משמץ של סרקזם. קוראי העיתון, לכל הפחות אלה מביניהם המצפים למצוא בו ביטוי כלשהו לאינטרס לאומי של מדינת היהודים, נרעשים לחינם. את **הארץ** יש לקרוא כפי ש"עמלי ברית-המועצות" קראו בשעתו את האמת מאסכולת **פרבדה**.¹⁷ זיקת **פרבדה** לאמת היא כזיקת **הארץ** לארץ-ישראל, כלומר בין השיטין, שהרי העיתון לא ביטא אותה, אלא שירת את האינטרס של הנומנקלטורה הקומוניסטית. כך **הארץ**: יש לקרוא אותו כצינור תעמולה של אש"ף ושל משרד-החוץ בווינגטון. קריאה כזאת תשחרר את הקורא מעגמת-נפש, ובעת ובעונה אחת תפתח בפניו צוהר להשקפת עולמם של ערפאת מזה ושל מדלן אולברייט מזה. את הזיקה בין השניים היטיב להגדיר ניוט גינגריץ, שכונה את אולברייט "סוכנת של הפלשתינים".¹⁸ ראוי לדעת, והלא **הארץ** דואג להעלים זאת מעיני קוראיו, שגינגריץ איננו כהניסט מ"שולי הימין הסהרורי", ואפילו לא ח"י מטעם "מולדת", כי אם מנהיג הרוב הרפובליקני בקונגרס, שני בעצמה הפוליטית בארצות-הברית לנשיא בלבד. ואם להתייחס לקלינטון לאחר פרשת לווינסקי, גם זאת בספק. עובדת היותו ידיד ישראל מושבע מקלקלת אמנם את השורה, אלא שהיא שולית לעניינו.

יהודי ערפאת

במבט היסטורי אין בתופעת **הארץ** כל חדש. השמאלנות היהודית שירתה תמיד אינטרס זר. פעם היה זה האינטרס הסובייטי. הדבקות ב"מולדת שנייה" לא היתה נחלתו הבלעדית של הקומוניזם הישראלי, אלא היתה תכלית קיומה של מפ"ם. אלה ואלה היו עושי דברו של ראש המדור ליחסי חוץ במוסקבה, יצחק סובלסון (הוא קרל ראדק), במשרדו של הקומיסר לענייני חוץ מאיר וולך (הוא מקסים ליטווינוב), על-פי הוראותיו של לב ברושטיין (הוא טרוצקי). כשם שמאיר יערי עמד בראש הסניף הישראלי של "תנועת השלום העולמית" מיסודו של סטאלין, שלא היתה אלא סוכנות

¹⁵ "כתב זר" הוא התואר שבו מתהדר תום שגב, מכתבי **הארץ**. ייאמר לזכות ההומור של שגב שהכינוי "כתב זר" מת איס לו ולעיתונו.

¹⁶ ביום היווסדו של **על המשמר**, אחד במאי 1948.

¹⁷ ברית-המועצות של הי-מים ההם היו שני עיתונים עיקריים: **פרבדה** ("אמת") ו**איוזוסטייה** ("חדשות"). ליצני הדור נהגו לומר שב**פרבדה** אין "איוזוסטייה", וב**איוזוסטייה** אין "פרבדה".

¹⁸ בניקורו בישראל, בשל-הי מאי 1998.

ובנותיה. הסגנון הוא העתק של שמאלץ תעמולת הזוועה מן העידן הקומוניסטי מזה, ומן העיתונות הערבית מזה:

האכזריות וחוסר הצדק הנוראיים שמתלווים למסע ההרס הזה של המנהל האזרחי... "תחת עץ האפרסק ישבה... אשתו הצעירה והנאה של סלים, וחנקה את בכיה... אל אטרש, בן ה-15 (שוכב) על רצפת ביתו ומתפתל מכאבים, אחרי שהרופאים נאלצו לכרות את כליותו שהתרסקה מכדור גומי שהחייילים הישראלים ירו בו מטווח קצר ביום ההרס...

עוזי בניזמן ("כרוניקה של פיסקו ידוע מראש", עמ' 3) מתאר לפרטי פרטים כיצד חבורת הנוכלים הישראלית מוליכה שולל את הפלשתינים במשא-ומתן לשלום. אבו מאזן וסאיב עריקאת המותשים מוכנים להתפשר על ההצעה האמריקנית (והא ראייה, שהרי תחילה דחו אותה על הסף) אולם הקשיחות הישראלית עושה את שלה. יש גבול לכוח הסבל של השניים, ועל כן, בצעד של ייאוש, נאלץ ערפאת להשעות את השיחות.

רובו של עמ' 4 ("קלפים של ייאוש", מאת עדה אושפיז) מתאר את הייאוש והאכזבה מתהליך השלום השוררים ברחוב הפלשתיני. העילה היא גילוי מכונית התופת שעמדה להתפוצץ בירושלים שבוע קודם לכן. משפחת המחבל שנתפס מטילה את מלוא האחריות על ישראל: "הכול הצגה שביים השב"כ הישראלי, כל מכונית התופת הזאת". לא צריך לקרוא בין השיטין על מנת להבין שהארץ אינו מסתייג מהטענה הערבית, לפחות בהיבט המדיני הכולל שלה.

עמ' 6 ("מלחמת הבורים") מאת אמיר אורן, מוקדש כולו לתיאור כישלונה של ישראל בניסיונותיה להתחבר אל הנוצרים בלבנון.

בעמ' 7 ("יותושביו נפוצו לכל עבר", מאת דני רובינשטיין) מתוארים סבלותיהם של ערביי כפר זכרייה (כפר זכריה שליד בית-שמש) כחלק מן הטרנדיה של הפליטים הערביים. בני מוריס מובא כתנא דמסייע להוכחת פשעי הקלגסים הציונים ב-1948.

רובו של עמ' 12 ("ימשה המשוגע בא לכפר – ביקור חוזר", מאת תום שגב) מוקדש אף הוא – וכי כיצד אפשר אחרת! – לסבלות ערביי "עבוד, כפר ציורי השוכן לא הרחק מרמאללה", ובו מסופר כיצד "באו חיילים אל ביתו של מחמוד עבד אל-מגיד, איכר, אב לשמונה בנים ושלוש בנות... הביאו פטישים כבדים והחלו להרוס את חדרי השירותים... שיברו דלתות ורהיטים..."

וכן הלאה, והלאה והלאה, מדי יום ביומו, שבוע אחר שבוע, ככלב השב אל קיאו, מתבוסס הארץ במדמנת תעמולת הזוועה הערבית המתארת בתצלומי תקריב את סבלותיהם של אחמד, פטמה ותריסר ילדיהם, הנאנקים תחת עול הכיבוש היודו-נאצי.

דברי הבלע של ערפאת ומרעיו בזכות חיסולה של ישראל, האנטישמיות הארסית בתקשורת הרשות הפלשתינית, ההכנות הגלויות למלחמה במצרים ובסוריה, לכל אלה לא ימצא הקורא זכר ב"עיתון לאנשים חושבים".

ב-4.8.98, עשרה ימים לאחר גיליון הארץ המתואר לעיל, רצחו הערבים שניים מתושבי יצהר שבשומרון, הראל בן-נון ושלמה ליבמן. הכותרת הראשית בהארץ היתה אפיינית:

"מערכת הביטחון: הרחבת התנחלות יצהר תחריף את המתיחות בשטחים". הארץ סיקר את "רצח המתנחלים" בכרוניקה מפורטת ובאיפוק מנוכר. אחרי ככלות הכול, הנרצחים לא היו אלא שמות, "מתנחלים", כלומר "מכשולים לשלום", שממילא דמם מותר, ועל כן אין הם ראויים להיבט האנושי של סבלם. אף לא צילום תקריב אחד של אם מתייפחת, של משפחה יושבת שבעה, של אב שבור מצער.¹⁹

ארבעה באוגוסט היה יום ה'. למחרת היום, יום ו', נמחק זכר הרצח כלא היה, ושוב הוצף העיתון בסבלות הערבים הנאנקים תחת עולו של הנוגש הציוני.

יהודי מדלן אולברייט

הן האחר הוא הכתיבה בשירות משרד-החוץ בושינגטון. מלאכה זו נעשית בעיקר בידי עקיבא אלדר וגדעון סאמט, בתמיכת יואל מרקוס וזאב שיף. יהודי הנאצה של גיימס בייקר או מדלן אולברייט המופנים לכתובתם של ראשי-ממשלה בישראל נחותים ככל שיהיו, אלה יזכו אוטומטית בתמיכה נלהבת של הארץ, שידע גם להוסיף עליהם את מנת הארס משל עצמו. המכוונות על וושינגטון מוצאת את ביטויה בדיסאינפורמציה תקשורתית על שני היבטיה הקלסיים: סילוף מכוון של מידע מזה, והעלמת מידע רב חשיבות מזה. כותרת אופיינית כגון: "אמריקה נזופת בנתניהו" היא דוגמה ליצירת כזב עיתונאי. מקריאת הידיעה עצמה עולה כי דובר משרד-החוץ הביע את חוסר שביעות-רצונה של שרת-החוץ מתהליך השלום. מה שקורא הארץ אינו יודע הוא כי סקרי דעת-הקהל בארצות-הברית מוכיחים פעם אחר פעם כי רוב מוצק בציבוריות האמריקנית מתנגד למדיניות החד-צדדית של קלינטון ואולברייט בנושא תהליך השלום. לא הנשיא, אלא חבר הקונגרס, המצוי תדיר בקשר עם אזרחי מחוז הבחירה שלו, הוא ביטויו האוטנטי של הציבור האמריקני. אולם קורא הארץ אינו יודע כי רוב הגורף של הקונגרס דוחה את מדיניותו של הנשיא על הסף. ב-11 ביוני 1997 העביר הקונגרס ברוב מוחץ, הגדול ביותר מאז מלחמת-העולם השנייה בסוגיית חוץ, את "חוק ירושלים", הקובע כי ירושלים המאוחדת חייבת להישאר בריבונות ישראלית, וכי על ארצות-הברית להעביר אליה את שגרירותה לא יאחר ממאי 1999. החוק היה סטירת לחי לנשיא, שנכשל בניסיון להטיל עליו וטו. שינוי מרחיק-לכת זה במדיניותה של ארצות-הברית בסוגיית ירושלים, וניצחון בעל משמעות פוליטית ראשון במעלה של ישראל, היה כלא היה מבחינתו של קורא הארץ.

הביקורת הנוקבת על מדיניותה של אולברייט מצדו של הקונגרס עשתה את שלה, ובמחצית הראשונה של יולי השנה מיתן משרד-החוץ בושינגטון את הלחץ על ישראל.²⁰ העובדה שישראל זכתה לאתנחתא מנחת זרועה של אולברייט עוררה את חמתו של גדעון סאמט, שבעקבות שירותו כקונסול ישראל בפילדלפיה נעשה המומחה של העיתון לארצות-הברית. ברשימתו בעמוד המערכת:

¹⁹ אם כי, בהרהור שני, עדיף כך, מאשר לנפול קרבן לגרמניה של גר-עון לוי או עמירה חס.

²⁰ יש לראות הישג מדיני זה של ישראל לאור הב-חירות לקונגרס הממ-שמשות ובאות, 5.11.98.

"כישלון הדיפלומטיה האמריקנית" (29.7.98), מלקה סאמט את וושינגטון על העדר נחוצות מצדה בנושא הישראלי:

הפעם נהגה אמריקה בבטלנות מדינית מופקרת ממש... נסוגה אל רפיסות רכרוכית. אמריקה הפקירה את השלום... עכשיו פוחדת אמריקה מהצל של עצמה...

אחר כך ממליץ סאמט לאמריקנים לנהוג כלפי ישראל כפי שנהגה בעבר בטרם "הנעבעכיות המצערת של וושינגטון". הנה שלוש דוגמאות למדיניות אמריקנית רצויה מאסכולת **הארץ**: (1) אימוניו של טרומן ב-1948, אשר אילצו את ישראל להכניס 100 אלף ערבים לשטחה; (2) הצלת הארמיה השלישית המצרית במלחמת יום כיפור; (3) אילוץ של ישראל לא לעשות "את השטות ולהתערב במלחמת המפרץ".

במילים אחרות: הצפת ישראל בערבים, מניעת ניצחון מצה"ל וחיסול כושר ההרתעה הצבאי של ישראל, הם המהלכים המדיניים שאליהם מתגעגע בעל טור **הארץ** המייצג את מדיניותו הרשמית של העיתון.²¹

ב-9 ביולי הדליף אמ"ן נתונים קשים על ההסלמה במרוץ החימוש במזרח התיכון בכלל, ועל קפיצת המדרגה בהתחמשתה של סוריה בפרט. אמ"ן הגדיר את המצב כעלייה דרמטית בסיכויי המלחמה. **ידיעות אחרונות** הביא את הדברים באותיות של קידוש לבנה, התקשורת דנה בנושא בהרחבה. אבל לא **הארץ**.

הארץ, שכל הנתונים היו בידי כתביו הצבאיים, מילא פיו מים. תחת זאת ידעה הכותרת הראשית לספר ב-10 ביולי על כך ש"השב"כ מזהיר מהתקוממות מזוינת בגלל נסיגה מהשטחים". הקורא עלול לחשוב שמדובר בהתקוממות ערבית; להד"ס. הכוונה היא ל"קבוצות קיצוניות בחברה הישראלית... המאיימות על המשטר הדמוקרטי ומוסדות המדינה... קבוצות המאיימות לפעול נגד החוק כדי... לפגוע בביטחון המדינה".

קשה לסיים פרק זה ללא תמיהה משועשעת למראה של חבורת רדיקלים קשוחים מן השמאל הסטאליניסטי מאמש, מסוגם של חנוך מרמרי, יוסף אלגוי ועמירה הס, העושים יד אחת עם אלופי קפיטליזם ההפרטה האמריקני, דוגמת עקיבא אלדר, גדעון סאמט, ויעקב טל.

שיהאב-3 – כיצד להרחיק עדות

זה שנים מספר שכל גוש דן, המאכלס 70 אחוזים בקירוב מכלל האוכלוסייה היהודית בישראל ואחוז דומה של אמצעי הייצור שלה, מצוי בטווח פגיעה של טילי "סקאד" סוריים ומצריים, החמושים בחלקם הניכר באמל"ח להשמדה המונית. טווח ה"סקאד" (550 ק"מ, ועם שיפור קל – 600 ק"מ) מאפשר למצרים לשגר מן המדבר המערבי, ולסוריה – מגבול עירק.

הנחת העבודה המקובלת על רוב הפרשנים הצבאיים היום היא שהמלחמה הבאה תתחיל במטחי טילים על גוש דן. מסקנה זו מתבקשת מהתנהגותה של ישראל במלחמת המפרץ השנייה, ומכאן שנטרול סכנת הטק"ק הוא אינטרס אסטרטגי עליון של ישראל.

אולם איתור משגרי טילים והשמדתם, בעיקר בטרם שיגור, הוא מבצע קשה ביותר, ועדות לכך היא הכישלון הגורף של חילות האוויר של הקואליציה במלחמת המפרץ להשמיד ולו גם משגר אחד של טילי "אל-חוסייני". וזאת בשמים פתוחים, בטווחים זניחים, במודיעין מיטבי וללא כל הגנה אווירית. כלומר, במצב אופטימלי.

על מטוסי חיל-האוויר של צה"ל, לעומת זאת, יהיה לטוס על סף הטווח המבצעי ולחדור דרך מסך הגנת נ"מ מן הסמיכים ביותר בעולם. פירושו של דבר: תדלוק אווירי, חסימה אלקטרונית, נשק חכם ומדויק וכו'. על ישראל יהיה לפרוס מודיעין ברמות שונות, כולל מודיעין אנושי, אשר יוודא את מיקומו של כל משגר בכל זמן נתון, על מנת להזין בזמן אמת את החיישנים של הלוויין ושל כלי-טיס אחרים

ב-22.7.98 נערך הניסוי הראשון בשיגור הטיל האירני שיהאב-3. הטיל התפוצץ באוויר לאחר שתי דקות טיסה. עובדה זו הוצגה על-ידי התקשורת²² כעדות לכישלון הניסוי. אולם אין לדברים שחר. בניסוי ראשון מתוך מערכת ניסויים לא בוחנים את המעוף הבליסטי, לא את הטווח ולא את שילוב המערכות, כי אם את יכולת השיגור בלבד. מבחינה זאת הניסוי השיג את יעדיו.

קשה להעריך מתי בדיוק יהיה השיהאב-3 מבצעי, אולם מאחר שמדובר בטיל בליסטי פשוט ביחס, הבנוי בטכנולוגיה של ה"סקאד-С", המצויה בהישג-יד, סביר להניח שבשנת 2000 בערך יתוסף למזרח התיכון טיל בליסטי לטווח העולה על 1,200 ק"מ. מאחר שבידי אירן מצויים אמל"ח להשמדה המונית והטכנולוגיות לייצורו, תימצא ישראל (וכן מערב הודו, רובה של תורכיה, ערב הסעודית ודרום רוסיה) בטווח פגיעה של מדינה מוסלמית המכריזה בגלוי ש"השמדת הישות הצינית היא מטרה עליונה של האיסלאם". השיהאב-3 הוא אפוא דלק נוסף על מדורת מרוץ החימוש המתחולל במזרח התיכון, שהרי מיותר לציין מה תהיה תגובת שכנותיה של אירן לאיום החדש.

אולם מבחינתה של ישראל, האיום האירני הוא איום משני, ותגובת התקשורת מזה ושר-הביטחון מזה, לא באה אלא להסתיר התפתחות חמורה בהרבה המתחוללת על גבולותיה של ישראל ממש, קרי: האיום הבליסטי מצד סוריה ומצרים.

²¹ סאמט שכח משום מה למנות עוד מהלך נחרץ של וושינגטון: את הפרת ההסכם מצדם של האמריקנים ערב מלחמת ששת הימים, לפיו היה עליהם לפרוץ את ההסכם הפרה זו היתה עלולה לשים קץ למדינת היהודים במהלך מדיני אחד, במקום בסדרת הצעדים שעליהם ממליץ **הארץ**.

²² ראה בעיקר את הניו-יורק טיימס.

החיוניים להתקפה מיידית, בטרם יספיק האויב להיערך להתקפת טילים. כאמור, במלחמת המפרץ לא הצליחו חילות-האוויר של הקואליציה להשמיד ולו גם משגר נייד אחד, אולם בפני ישראל תעמוד משימה קשה לאין שיעור מזו שעמדה בפניהם. ישראל לא תוכל להסתפק בפגיעה בחלק מן המשגרים, שהרי מדובר במשגרים שחלקם לפחות חמושים בטילים הנושאים ראשי-נפץ חמושים באמל"ח להשמדה המונית. מצב זה דורש איתור והשמדה של כל המשגרים, ללא יוצא מהכלל – מצב בלתי-אפשרי, ככל הנראה, בתונום הטכנולוגיים של היום, או בכל עתיד הנראה לעין.

ההנחה כאילו חיל-האוויר של צה"ל יצליח בתנאים קשים לאין ערוך במקום שבו כשלו חילות-האוויר של ארצות-הברית ושל בריטניה בתנאי תקיפה אידיאליים, יש בה יותר משמינית של יוהרה, בלשון המעטה. הנה כי כן, הנפנוף בשד האירני ממרחק של 1,000 ק"מ ומעלה אינו אלא מסך עשן שנועד להסתיר את האמת הקשה של המציאות שעל הגבול ממש. אלא שאי-אפשר אחרת. אילו ידע הציבור את האמת, היה מבין שלא ניתן למסור את רמת-הגולן לדמשק. חשיפת הכנותיה של מצרים למלחמה, ובעיקר הציר האסטרטגי קהיר-דמשק המתהווה למול עינינו, היתה ממוטטת את "יתהליך השלום". לכך ממשלת ישראל לא מוכנה. שום ממשלה.

★ ★ ★

9.7.98 – רב-אלוף שאול מופז מונה לרמטכ"ל ה-16 של צה"ל

בפגישתו הראשונה עם אלופי המטכ"ל הצהיר הרמטכ"ל החדש כי אמנם בכוונתו "לבצע מספר שינויים בצה"ל, אולם אין צורך במהפכות".

אמנון ליפקין-שחק, הרמטכ"ל היוצא, העריך כי "הצבא מוכן לכל שעת מבחן. צה"ל ידע לנצח בכל עימות צבאי, אם יידרש, והוא נכון לתת את הכוח הדרוש להמשך מעשה השלום".²³

גם אם יש להתייחס בסלחנות מובנת למטבעות-הלשון השחוקות הנאמרות במעמדים חגיגיים, כגון חילופי רמטכ"לים, הרי במקרה הנוכחי מקופלת בדברי שני רבי האלופים כל "תורת הביטחון", "ר"ל, של צה"ל, על רגל אחת. "הצבא המוכן לכל שעת מבחן", שמותיר אחריו רא"ל (מיל) ליפקין-שחק, הוא צבא נרפה השוקט על שמריו, בעל מבנה אנכרוניסטי ולקוי, נעדר תורת לחימה כנדרש משדה-הקרב העתידי, בעל מערך גיסות מילואים מתפורר (המילואים הם קרוב ל-70 אחוזים של הדרג הלוחם!) צבא שצידו מתיישן והולך ורמות מלאי החירום שלו כבר על סף הקו האדום, ואולי אף עברו אותו, ותקציבו מצטמצם במהירות. צבא שבוודאי אינו "מוכן לשעת מבחן". האמירה לפיה "צה"ל ידע לנצח בכל עימות צבאי" נעדרת אפוא כל כיסוי.

עדות לכך היא הביקורת הקטלנית של ח"כ אפרים סנה, ראש ועדת המשנה של הכנסת לענייני צה"ל. בדוח האחרון של הוועדה לשנת 1997, מפרט אפרים סנה שורה של מחדלים, שאילו רק חלק מזערי מהם היה מתגלה בארגון המתנהל על בסיס רציונלי, היה המנכ"ל מפוטר מיד מתפקידו. סנה אינו מאמין שנוכח רמת התחזוקה הירודה יצליחו שניים מכל חמישה טנקים של צה"ל לעבור את סוכת הש"ג, ומתריע בפני המצב "הקטסטרופלי" של הימ"חים. סנה מסיים את הדוח בהערה סרקסטית, שלאור "המצב בצה"ל תידרש במהרה ועדת אגרנט חדשה".²⁴

הנה כי כן, כאשר מבטיח רא"ל מופז שמה שהיה הוא שיהיה, וכי הוא ימשיך את מגמות קודמו ולא יעשה מהפכות, הוא יודע מה שהוא אומר.²⁵

רוויזיה מקפת של תורת-הביטחון נוכח ההסלמה במרוץ החימוש, הקונוונציונלי והלא-קונוונציונלי, במזרח התיכון, דרושה למדינת ישראל בעדיפות עליונה. למותר לציין שדבר בתחום זה לא נעשה היום בשום דרג מדיני, צבאי או אקדמי. הסיבה לכך מובנת מאליה. כל ניתוח אובייקטיבי של המגמות במזרח התיכון בכלל, ושל אלה שבסוריה ובמצרים בפרט, חייב היה להוליך למסקנה לפיה מה שקרוי "יתהליך השלום" הוא מתכון בדוק למלחמה בתנאים קשים מנשוא. המסקנה המתחייבת מכך היתה שיש להפסיק לאלתר את הנסיגה מן המאחזים האסטרטגיים שעדיין שרדו בידי ישראל, קרי: רמת-הגולן, עזה והרי יו"ש.

אולם אמירת אמת במצבי מצוקה קשה לאין שיעור מן הנוחות האופורטוניסטית של הונאה עצמית. עיקרון זה, החל על מדינאים, אינו פוסח על צמרת הצבא. קצין בכיר שיעז למתוח ביקורת עקרונית ברמה האסטרטגית יסולק. סילוקו למעשה של אלוף (מיל) מתן וילנאי מן הצבא הוא דוגמה לעונשה של מצוינות. טיפוח הבינוניות של ההולכים בתלם, של אומרי ההן, הוא מעקרונות הקיום של כל מערכת מאובנת, וצבא-הגנה לישראל איננו יוצא מכלל זה.

הצמד מופז-מרדכי הוא ערובה להמשך ההתאבנות של המחשבה הצבאית, להליכה בתלם הבינוניות והסתגלות, ולהמשך המגמה של הפיכת הצבא מכוח לוחם למשמר עורפי המחפה על הנסיגה לגבולות 1967 והלאה ■

א"ס

²³ הודעת דובר צה"ל, 10.7.98.

²⁴ המחשה לדוח של סנה היתה התיאור של מצב הימ"חים בצפון, כפי שהציגה קבוצת קצינים בכירים בפני הרמטכ"ל הנכנס: העדר שמירה, הזנחה, פריצות וגנבות של ציוד, אחסון לקוי ותחזוקה מתחת לכל בי-קורת. גם כאן חזר על עצמו התיאור של "מצב קטסטרופלי". ראה את הפרסומים בעיתונות ב-28.7.98.

²⁵ בדיקה בספריית מטכ"ל העלתה שרב-אלוף שאול מופז לא פרסם ולו גם מאמר אחד שעניינו חשיבה אסטרטגית בכל הקריירה הצבאית שלו. כמיהו גם רב-אלוף (מיל) אמנון ליפקין-שחק ושר-הביטחון אלוף (מיל) יצחק מרדכי.